

Svet
Evropske unije

Bruselj, 11. januar 2022
(OR. en)

5152/22

LIMITE

AGRI 4
AGRIORG 2
WTO 4

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Svet

Zadeva: S trgovino povezana kmetijska vprašanja
– *izmenjava mnenj*

V prilogi vam pošiljamo informativni dokument za sejo Sveta za kmetijstvo in ribištvo 17. januarja 2022, ki vam bo v pomoč pri pripravi na razpravo o navedeni točki.

S trgovino povezana kmetijska vprašanja

1. **Šestdeset let** po uvedbi skupne kmetijske politike je Evropska unija največja izvoznica in tretja največja uvoznica agroživilskih proizvodov na svetu. Ta uspeh je jasno povezan s skupno kmetijsko politiko, ki podpira konkurenčnost in inovacije ter proizvodnjo varnih, trajnostno proizvedenih, hranljivih in visokokakovostnih proizvodov, hkrati pa se nenehno prilagaja, da bi vse to dosegli z najnižjimi možnimi stroški in pri tem čim manj izkrivljali trgovino. EU lahko zato lažje izpolnjuje mednarodne zaveze na področju razvoja, na primer splošne sheme preferencialov in pobude „vse razen orožja“.
2. Ti posredni dosežki skupne kmetijske politike, povezani s trgovino, in uspešno spoprijemanje z aktualnimi izzivi, ki so posledica pandemije COVID-19, kar zadeva zagotavljanje razpoložljivosti hrane evropskim potrošnikom, so znova pokazali da imajo Svet za kmetijstvo in ribištvo ter njegova pripravljalna telesa pri oblikovanju trgovinske politike EU glede vprašanj, ki vplivajo na sektorje, ki so v pristojnosti zadevne sestave Sveta, pomembno dopolnilno vlogo, zlasti v kontekstu nedavno sprejete reforme zadevne politike in skupne izjave, ki so jo Evropski parlament, Svet in Komisija sprejeli v okviru sporazuma o reformi (14190/21 ADD 1). To še zlasti velja za oblikovanje rešitev, ki koristijo vsem zainteresiranim stranem, pri čemer je treba upoštevati ključne prednostne naloge, kot so prehranska varnost, trajnostni razvoj in boj proti podnebnim spremembam, hkrati pa podpirati – ne pa ogrozati – mednarodne zaveze in politične pobude Unije, zlasti na področju trgovine in trajnostnega razvoja.
3. V zvezi s tem je Svet za kmetijstvo in ribištvo večkrat poudaril, da je sicer treba izpolnjevati zaveze EU v okviru mednarodnega sistema, ki temelji na pravilih, in v odnosu do partnerskih držav, vendar je ob tem treba varovati konkurenčnost kmetijskega sektorja pred protekcionistični ukrepi, ki izhajajo iz trgovinskih sporov ali drugih zunanjepolitičnih odločitev, in zagotoviti, da uvoženi kmetijski proizvodi izpolnjujejo evropske standarde.

4. Svet za kmetijstvo in ribištvo je bil z aktualnim razvojem dogodkov na področju kmetijskih vprašanj, povezanih s trgovino, nazadnje seznanjen na seji novembra 2021. Zato je ustrezno opozoriti na naslednje dogodke in povzeti tisto, s čemer se je že seznanil.
5. Pogajanja o morebitnem izidu 12. ministrske konference **STO**, ki je bila lani novembra preložena, se nadaljujejo. Obravnavana so štiri glavna vprašanja, ki zadevajo trgovino in zdravje, subvencije za ribištvo, institucionalno reformo STO in kmetijstvo. Novi datum še ni določen, čeprav je Indija zaprosila za organizacijo virtualne ministrske konference, zlasti njenega dela o intelektualni lastnini (trgovina in zdravje), na kateri bi obravnavali vprašanje odziva STO na sedanjo pandemijo. Kar zadeva kmetijski del, so odprta še vsa vprašanja, ki so bila obravnavana novembra, vključno z izboljšanjem preglednosti, domačo podporo, izvozno konkurenco/omejitvami, javnim skladiščenjem zalog in dostopom do trga. Vendar bi glede na precejšnje razlike v stališčih članic STO najverjetnejši rezultat 12. ministrske konference še vedno bil sklop delovnih programov, ki bi usmerjali prihodnja pogajanja brez poseganja v rezultate. Del takega rezultata bi lahko bile večja preglednost, pa tudi dogovor o elementu izvoznih omejitev (kar je v bistvu predlog glede Svetovnega programa za hrano), delovni programi o domači podpori, ki izkrivlja trgovino, morda tudi o dostopu do trga, ter o vprašanju javnega skladiščenja zalog. Uspešen izid je možen, vendar ni gotov, predvsem zaradi različnih stališč nekaterih ključnih članic STO. EU bo še naprej konstruktivno sodelovala z drugimi članicami STO, da bi nadaljevala doseženi napredek in preprečila nazadovanje pri pogajanjih. Kljub preložitvi 12. ministrske konference se je 15. decembra 2021 začel izvajati sklop večstranskih pobud STO, med drugim tri pobude o trgovini in okoljski trajnosti, v okviru katerih se je Evropska unija zavezala, da bo povečala vlogo trgovine v boju proti podnebnim spremembam in pri varstvu okolja. S temi prizadevanji je povezan tudi poziv izvršnega podpredsednika Komisije Dombrovskisa, da se oblikuje mednarodna koalicija trgovinskih ministrov za spodbujanje trgovine z zelenim blagom in storitvami ter leta 2022 skliče ministrsko srečanje na temo trgovine, podnebja in trajnosti.

6. V zvezi s **porazdelitvijo tarifnih kvot STO** med EU in Združenim kraljestvom po brexitu je bil 4. oktobra 2021 dokončno oblikovan in podpisan sporazum z Avstralijo. Tik pred božičem je bil parafiran tudi sporazum z Novo Zelandijo, ki bo kmalu predložen Svetu v uradno odobritev. Na tem področju ni bilo drugega konkretnega razvoja.
7. Kar zadeva dvostranske odnose in pogajanja, je bil na podlagi srečanja Sveta **ZDA in EU** za trgovino in tehnologijo ter srečanja skupine G20 v Firencah na tehnični ravni podpisan upravni dogovor o sodelovanju med GD AGRI in Ministrstvom ZDA za kmetijstvo (USDA), da bi razvili skupna prizadevanja za izmenjavo znanja in informacij ter spodbujali skupno razumevanje svetovnih izzivov, s katerimi se oboji soočamo na področju kmetijstva. Ta dogovor dopolnjuje dialoge z drugimi pomembnimi partnericami, kot so Kitajska, Japonska, Kanada in druge, ki bodo vsi organizirani leta 2022.
8. Kar zadeva sporazum o prosti trgovini, pogajanja z **Novo Zelandijo**, dobro napredujejo, vendar še niso zaključena, cilj pa je, da bi to dosegli, takoj ko bo mogoče. Komisija je napovedala, da bodo potrebne dodatne, čeprav skromne koncesije za dostop na trg mlečnih izdelkov in proizvodov iz govejega mesa – prek tarifnih kvot – pod pogojem, da bodo sprejeta druga ofenzivna stališča EU, vključno z najnovejšimi zahtevami držav članic glede geografskih označb. To bi bilo del prizadevanj za doseg končnega dogovora, ki se pričakuje v nadaljevanju leta 2022. Med bistvenimi elementi sporazuma z Novo Zelandijo naj bi bile najsodobnejše določbe o trajnostnem razvoju, vključno s sklicevanjem na podnebne zaveze iz Pariškega sporazuma, ter o prehranskih sistemih in dobrobiti živali, pri čemer naj bi bil upoštevan tudi izid pregleda akcijskega načrta v 15 točkah, kar zadeva poglavja o trajnostnem razvoju iz sporazumov o prosti trgovini, ki ga trenutno izvaja Komisija, zaključen pa naj bi bil junija naslednje leto.
9. V pogajanja s **Čilom**, ki so bila pravkar zaključena na tehnični ravni, je bila vključena tudi klavzula o pregledu, ki temelji na pregledu akcijskega načrta za trajnostni razvoj v 15 točkah in izvajanju Pariškega sporazuma. Kar zadeva določbe o dostopu do kmetijskega trga in geografskih označbah, dogovorjene v sporazumu med EU in Čilom, jih je Komisija državam članicam predstavila na ad hoc tehničnih sestankih konec leta 2021.

10. Poleg tega se bodo v začetku leta 2022 ponovno začela pogajanja o sporazumu o prosti trgovini z **Indijo**, in sicer na podlagi obstoječega pogajalskega mandata Sveta (ki bo morda revidiran na podlagi ustreznih političnih smernic), skupaj s samostojnimi pogajanjmi o sporazumu o geografskih označbah. Po drugi strani v zadnjem času ni bilo odločilnega napredka v pogajanjih z **Indonezijo**, pogajanja z **Avstralijo** pa napredujejo le počasi; naslednji krog se bo začel spomladi. Svet še ni odobril rezultatov pogajanj o sporazumu o prosti trgovini z **Mehiko** in **Mercosurjem**.
11. Kar zadeva nekatera dvostranska vprašanja glede dostopa do trga, Komisija prav tako še naprej pritiska na **Rusijo**, naj pojasni uporabo svoje nove zakonodaje o označevanju vina, da ta ne bi imela posledic za geografske označbe Unije, vključno z označbo „Champagne“, na ruskem trgu. Ruska prepoved velikega števila evropskih kmetijskih proizvodov je še vedno veljavna. Komisija bo zahtevala tudi posvetovanja z Rusijo v zvezi z reševanjem spora glede tarifnih kvot za les v okviru STO, potem ko je Rusija te kvote nedavno *de facto* ukinila, zaradi česar so se povečale izvozne dajatve za les, ki veljajo za EU. **Beloruske oblasti** so s 1. januarjem 2022 prav tako uvedle prepoved izvoza določenih kmetijskih proizvodov iz Unije, s čimer so posredno dodatno omejile dostop do ruskega trga, saj so bili po prepovedi iz leta 2014 številni evropski kmetijski proizvodi v Rusijo usmerjeni prek Belorusije.
12. Izvoz agroživilskih proizvodov EU v **Združeno kraljestvo** se je medtem vrnil na raven pred brexitom, kar pa ne velja tudi za uvoz EU iz Združenega kraljestva. Za zdaj še ni znano, kakšen bo učinek novouvedenega carinskega postopka za izvoz EU v Združeno kraljestvo, uporabe popolnega sanitarnega in fitosanitarnega nadzora v letu 2022 ter sporazumov Združenega kraljestva z drugimi trgovinskimi partnerji, na primer Avstralijo in Novo Zelandijo, ki vključujejo precejšnje koncesije za dostop do trga Združenega kraljestva za kmetijske proizvode teh držav. Hkrati je Komisija začela intenzivne pogovore z Združenim kraljestvom, da bi opredelila skupno dogovorjene dolgoročne rešitve v zvezi z izvajanjem Protokola o Irski/Severni Irski, pri čemer naj se ne bi ponovno pogajali o njegovih določbah in ogrozili njegovega glavnega političnega cilja. Začela so se tudi pogajanja z Združenim kraljestvom glede odnosov z Gibraltarjem.

13. Nazadnje, Komisija napreduje pri pripravi poročila, ki sta ga zahtevala Svet in Evropski parlament v okviru pogajanj o sprejetju predlogov za reformo skupne kmetijske politike, nanaša pa se na oceno „utemeljitve in pravne izvedljivosti uporabe zdravstvenih in okoljskih standardov EU (vključno s standardi za dobrobit živali ter postopki in proizvodnimi metodami) za uvožene kmetijske in agroživilske proizvode ter opredelitvijo konkretnih pobud za zagotovitev večje skladnosti pri njihovi uporabi v skladu s pravili STO“. Komisija je izrazila pripravljenost, da v prvih treh mesecih francoskega predsedovanja predstavi nekatere predhodne ugotovitve. Končno poročilo naj bi bilo pripravljeno junija.

Sklepne ugotovitve

14. Glede na ta razvoj dogodkov bi bilo primerno, da Svet na prvi seji leta 2022 razpravlja o tem, v kateri smeri bi se morali razvijati dvostranski in večstranski trgovinski odnosi med EU in tretjimi državami na področju kmetijstva.
15. Glede na nedavno sprejetje reforme skupne kmetijske politike z znatno večjo trajnostjo in okoljskim ugledom bi ministri in ministrice lahko ob tej priložnosti izrazili svoje mnenje o trenutnem stanju dvostranskih in večstranskih pogajanj ter drugih pobud Unije, zlasti tistih, ki dodatno spodbujajo Agendo 2030 in mednarodni trajnostni razvoj, hkrati pa preprečujejo, da bi bili evropski proizvajalci v relativno slabšem položaju, in promovirajo evropski model proizvodnje ter tako prispevajo k izvozu uspeha skupne kmetijske politike.